

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Viața și pacea

Invierea Domnului este praznicul vieții și păcii. Este praznicul vieții, pentru că Invierea lui Hristos ne arată că viața e mai tare decât moartea, că viața este biruitoare. Este praznicul păcii, pentru că Iisus cel înviat a întâmpinat pe ucenicii Săi cu cuvintele: „pace vouă” și a revărsat în inimile lor pace și bucurie.

Marea bucurie pascală a creștinilor, izvorăște tocmai din biruința vieții asupra morții, care e și biruința păcii. Dar această biruință, care s-a arătat așa de luminos în Invierea Domnului, trebuie să-și găsească întruchipare și în viața noastră, a fiecăruia, nu numai în viața lui Iisus Hristos. Iisus Hristos este viața, El este pacea. El a venit ca viața să fie atotbiruitoare, ca pacea să cuprindă toată lumea. El a venit ca noi viața să avem și cât mai multă viață. El este dătătorul vieții și al păcii. Dar, pentru ca în noi să fie biruitoare viața și pacea, e nevoie ca noi înșine să ne străduim, să ostenim pentru viața și pace. Iisus Hristos ne dăruiește viața și pacea, însă ne și chiamă să apărăm viața, să fim „făcători de pace”. El ne chiamă la luptă pentru viață și pace. De aceea fiecare creștin să fie un luptător înflăcărat pentru pace, împotriva războiului, pentru viață, împotriva morții atomice.

Invierea Domnului, praznicul vieții și al păcii, trebuie să rodească în sufletele noastre îndemnul, vrerea de a acționa pe linia vieții și păcii, de a sprijini toate eforturile popoarelor pentru înlăturarea primejdiei războiului atomic și pentru instaurarea unei vieți pașnice și îmbelșugate pe toată fața pământului. De fapt, creștinii au sprijinit și sprijinesc lupta pentru viață și pace a popoarelor. Bisericele ortodoxe au chemat și cheamă pe clerici și credincioși să-și împlinească datoria de fii ai vieții, de fii ai păcii — și chemarea lor a fost și este mereu împlinită. Papa Paul VI a făcut chemare pentru rezolvarea tuturor problemelor internaționale prin tratative, pentru ca omenirea să fie ferită de un război atomic catastrofal, pentru dezarmare și pace. Și clericii și credincioșii romano-catolici au dat urmare acestei chemări. La fel, conducători ai diferitelor Biserici protestante (anglicani, luterani, reformați, quakeri, etc.), au făcut apel la dezarmare și pace — și apelul lor a avut ecou în acțiunea clericilor și credincioșilor protestanți. Creștinii însă lucrează pentru viață, pentru pace, și împreună. Ei întreprind acțiuni comune; or-

In noaptea Invierii

În dimineața aceea de april blând — când se îngina ziua cu noaptea — mai multe femei coborau cărarea șerpuită ce ducea spre locul unde era îngropat Iisus.

Aerul reavăn al dimineții adia ușor și proaspăt, răcorind fruntea mironosițelor plecate să ungă cu mirodenii mormântul Celui de curînd îngropat în grobnița de piatră din livada Arimateianului. Acolo, jos, în livada lui Iosif mirosul florilor se răspîndea plăcut înmiresmînd bogat livada. O adiere ușoară, diafană, picura cu mâini nevăzute cununi de flori pe lespede proaspătului mormînt.

Maria din Magdala privea cu ochi triști spre livada arimateianului. Iși aminti de durerosul calvar pe care Invățătorul îl în-

todoeși, catolici și protestanți se apropie unii de alții, se simt umăr la umăr, inimă la inimă, pe frontul luptei pentru pace. Pacea este cauza tuturor creștinilor. Aceasta se vede și în acțiunile comune din diferite țări, dar mai ales în acțiunea Conferinței creștine pentru pace, care cuprinde creștini din diferite Biserici, și care pregătește pentru iunie 1964 ținerea la Praga a celei de-a 2-a Adunări pan creștine pentru pace.

Dar lupta creștinilor pentru pace are rezultate bune numai dacă ea se împreună cu lupta popoarelor pentru pace. Pacea și viața e cauza tuturor oamenilor. Ea va birui dacă toți oamenii își unesc eforturile într-o singură acțiune. Creștinii sprijinesc aceste eforturi și aduc contribuția lor la cauza păcii. Aceasta se vede, spre ex., în marșurile de primăvară pentru pace — „marșurile de Paști” —, la care participă luptători pentru pace de diferite credințe religioase, convingeri filozofice și politice. Marșurile păcii cer încetarea oricăror experiențe cu arme nucleare, interzicerea armelor atomice. Ele cer dezarmarea generală și totală, garanția sigură a vieții și a păcii.

Invierea Domnului este praznicul vieții și păcii. Se cuvine dar, să întărim în noi hotărîrea de a fi apărători ai vieții și păcii împotriva primejdiei unui război atomic și să intensificăm conlucrarea noastră la lupta poporului român, la lupta tuturor popoarelor, pentru o viață în pace, bunăvoință și belșug. Numai așa vom fi cu adevărat fii ai invierii, ucenici ai Domnului, care a biruit moartea și revărsă bucurie și pace în sufletele noastre.

N. M.

durase fără murmur și amintirea aceasta o îndureră mult. Inima zvîcnea tare sub veșmîntul cernit și ochii ei frumoși începură să lăcrimeze ușor. Atunci cineva din femeile ce o însoțeau, întrebă:

— „Dar cine va ridica piatra de pe ușa mormîntului?”

Femeile se opriră în drum, o clipă, privind-se una pe alta cu nedumerire. Mîhnirii — care le întristase sufletul — i se adăoga acum grija lespezii de piatră pusă deasupra mormîntului pe care-l străjuia o gardă puternică de ostași.

Coborîră încet spre grobnița sftnicului cu bun chip, pe care o recunoscuseră numai-decît. Apropiindu-se, Maria Magdalena îngenunche tăcută, plecîndu-și fruntea pe marginea mormîntului și scoase mirodeniile pe care voia să le presare deasupra mormîntului. Dar, cuprinsă de o teamă nedeslușită, ea zise, aproape țipînd:

— „L-au furat pe Domnul”.

Femeile se apropiară cu spaimă reținută și văzură același lucru: mormîntul era gol. Giulgiurile morții erau încă acolo. Femeile priviră fără să înțeleagă. Cînd își ridicară capul de deasupra mormîntului, un tînăr în haine ca albul zăpezii și strălucitoare ca lumina soarelui, le spuse:

— „Nu vă temeți! Cel pe care-l căutați, a înviat. Duceți-vă și spuneți ucenicilor Lui că a înviat și că va merge mai înainte de voi în Galileia”.

Femeile ascultau cuprinse de spaimă, nerostind nici un cuvînt. Maria plîngea încet spunîndu-și durerea mută în lacrimile ce curgeau ușor pe marginea mormîntului. Mirosul aromelor plutea diafan deasupra mormîntului pe marginea căruia tînărul — un tînăr cum ele nu mai văzuseră — stătea parcă de strajă.

Copleșită de durere, Magdalena se ridică ușor. Ascultase cuvintele tînărului, dar înțelesul lor se pierdea în fața nemărginitei dureri de care era stăpînită. Și ca și cum ar fi căutat ceva, trecu de partea cealaltă a mormîntului. Iși șterse o lacrimă cu mîneca veșmîntului, cuprinsă de grea tristețe, neștiind ce trebuie să creadă. O liniște grea plutea stăpînită pe taina necunoscută femeilor purtătoare de mir. Atunci — în liniștea aceea tainică și plină de o durere mută — se auzi un glas ce venea parcă de departe:

— „Femeie, de ce plîngi?”

Magdalena recunoscînd glas de bărbat, privi înfricoșată.

Ca orice femeie, se temea într-o împre-

(Continuare în pag. 2)

In noaptea Invierii

(Continuare din pag. 1)

jurare puțin obișnuită ca aceasta. Socotind însă că nu putea fi decât grădinarul arimateianului care avea grija mormîntului, rosti:

— „L-au furat pe Domnul! Dacă tu știi unde l-au pus, spune-mi și eu mă voi duce să-l văd”.

Inchipuitul grădinar asculta cuprins de omenească duioșie. El înviase, iar ea venise cu mirodenii ca la un mort. El înviase, îngerul îi dezvăluise taina mormîntului gol, iar ea îl căuta printre morți. El înviase și vorbea cu ea, dar acesta i se părea că e grădinarul lui Iosif și de aceea i se plînge că l-au furat pe Domnul. E greu de prins în cuvînt taina din sufletul Magdalenei și tulburarea ei din fața mormîntului gol, ca și în fața Celui cu care stă de vorbă, fără a-l recunoaște totuși.

Iisus păși ușor pe cărarea umbrită de chiparoși și sicomori, apropiindu-se de ea. Indușat de sfîșietoarea ei tristețe, dar și de mărturisirea dragostei, Iisus, lăsîndu-se cunoscut, rosti cu glasul acela pe care ea-l cunoștea atît de bine:

— „Mario!...”.

Trezită ca dintr-o altă lume și cuprinsă de o bucurie pe care nu și-o putu stăpîni, Maria din Magdala căzu la picioarele lui Iisus, rostind printre lacrimi:

— „Invățătorule!”, și vru să-i sărute picioarele ca atunci în casa lui Simon Leprosul și cu părul capului ei să șteargă sîngele din semnul cuielei. Dar sărutul ei nu întîlni ranele celui înviat, ci iarba rece și plină de roua dimineții. El o oprise, căci nu mai era nevoie de o nouă mărturie a dragostei ei. Iisus știa prea bine asta. Oprind-o, Iisus îi zise:

— „Nu, Maria, nu te atinge de mine. Du-te și spune fraților mei și lui Petru ce s-a lepădat de mine, că am înviat. Și spune-le că mai înainte de a mă înălța la ceruri, ne vom vedea în Galileia”. Maria Magdalena asculta înfiorată de o bucurie greu de înțeles cuvintele pe care le va păstra în amintire toată viața. Il privi lung și ochii ei recunoscură același chip din casa leproșului. Era parcă altfel acum, dar păstra aceeași înfățișare blîndă și duioasă. Acum nu se mai mira că nu o lăsase să-i atingă picioarele.

— „Du-te Maria și spune ceea ce ai văzut”, îi zise Iisus și se depărtă încet pe cărarea umbrită de sicomori și chiparoși pe care venise. Maria din Magdala privi în urma lui tăcută, cuprinsă de o bucurie negrăită. Sărută urma rămasă în iarba verde cu roua proaspătă a dimineții și se ridică cu inima plină de nespuse fericire, făcînd calea întoarsă spre oraș.

— „Am văzut pe Domnul!”, zice ea mai mult în fugă, trecînd pe lîngă celelalte și porni spre Ierusalim. Orașul se trezise la viață și oamenii țineau cu tot dinadinsul să petreacă praznicul pascal în larg și bună voie. Maria se strecura grăbită printre ei, ferindu-se din calea lor. Părea mai degrabă că aleargă. Și totuși socotea că merge prea încet. Iși auzea bătăile inimii care zvîcnea să-i spargă coșul pieptului.

Ajungînd în dreptul unei fîntîni se opri o clipă să răsuflă. Bău un pumn de apă să prindă puteri noi și porni mai departe. Nu mai avea mult. Pelerinii se îndreptau spre templu purtînd amfore grele și prețioase în care cei bogați duceau daruri pe măsura pungii lor. Cei săraci duceau cîte două turturele sfioase în coșuri de tei. Magdalena se opri în colțul unei străzi și

așteaptă mai întîi să se piardă după colț cei doi bărbați ce păreau niște străini. De aici și pînă la casa unde erau adunați cei pe care-i căuta, erau numai cîteva pași. Rămasă singură, Maria porni încet, oprindu-se în fața acelei case străjuită de lămîi și măslini. Preț de cîteva clipe ascultă în tăcere un cîntec ce venea spre ea ca un zvon. Era obișnuita rugă a ucenicilor Domnului. O cunoștea atît de bine, ea însăși cîntînd-o de nenumărate ori. Continua să asculte și atunci recunoscuse glasul lin, și dulce al celui mai tînăr din ei, Ioan. Mama lui rămăsese în livada arimateianului.

— „Am văzut pe Domnul”, spuse Maria pășind pragul casei. Ucenicii priviră cu nedumerire adîncă spre ea, vrînd parcă să se întrebă între ei: „Ce fel de vorbă este asta?”. Ioan, tînărul ucenic, zîmbi cald, bucuros. În ochii săi era o bucurie vie, așteptată parcă. Petru privi spre el cu mirări lungi, ca și cum ar fi vrut să-l întrebă: „tu crezi?”.

— „Da, reluă Maria, l-am văzut pe Domnul!”.

Cei doi, Petru și Ioan, se sculară în grabă și porniră spre grobnița din livada lui Iosif.

Cineva îi întinse un scaun Mariei. Femeia se așeză, să respire în voie ca după o goană uriașă. Privi locul pe care-l știa al Invățătorului iubit. Era gol și totuși lucrul acesta nu o întrista. Acolo, acum atîrna mahrama bunei sale prietene, Veronica. O recunoscuse numai decît: era aceea pe care i-o întinsese pe drumul Golgotei. I se păru că vede ceva pe ea. Se apropie mai mult spre a cerceta cu atenție. Atunci văzu că, într-adevăr, pînza purta chipul lui Iisus.

— „Da, El este”, șopti ea și se prosternă adînc în fața mahramei.

Apoi întorcîndu-se spre ceilalți, povesti cum l-a văzut pe Iisus în grădina lui Iosif din Arimateia. Aceștia o ascultau cuprinși parcă de bucurie și îndoială, de spaimă și

nădejde. Toma geamănul nu era de față.

Apoi ea îngenunche proslăvind pe Cel înviat. După ea, îngenunchiară și ceilalți în semn de rugăciune. Curînd melodia prinse cuvinte noi și cîntecul creștea din bucuria credinței în învierea lui Iisus. Cîntecul lor proslăvia simplu — dar minunat de frumos — minunea pe care Maria din Magdala o aflase și o mărturisise ea cea dintîi:

„Hristos a înviat din morți
Cu moartea pre moarte călcînd;
Și celor din mormînturi
Viață dăruindu-le!”.

Și în timp ce melodia prindea o viață nouă, iar cuvintele căpătau înțeles mai clar în inimile lor, Maria Magdalena stătea îngenunchiată în fața mahramei de pe care chipul Invățătorului privia blînd și duios așa cum îl știa. Și prinsă de nostalgie și aduceri aminte, Maria simți că bucuria învierii care i-a fost hărăzită ei înaintea tuturor celorlalți, era un dar pe care Invățătorul îl făcuse numai ei și gîndul acesta îi umplu sufletul de o nemărginită fericire. Știindu-se o femeie nouă, o femeie curată — curată ca roua dimineții pe care o sărutase în această zi de april blînd, își spuse că bucuria aceasta va trebui de acum mărturisită spre cele patru zări ale lumii, pînă la sfîrșitul veacurilor.

Și inima ei simți atunci un curaj năpraznic de a mărturisi tuturor — că Iisus a înviat și ea l-a văzut cea dintîi. Intr-adevăr, ea a făcut lucrul acesta vreme de treizeci de ani, cu o statornicie rară și cu o bucurie care-i lumina chipul ori de cîte ori vorbea de noaptea aceea în care Iisus a înviat, de dimineața aceea, în care Domnul cel înviat s-a arătat ei.

Acum, îngenunchiată în fața mahramei de care nu se putea despărți, Maria din Magdala asculta cîntecul care se înălța ușor, care creștea în inima ei și care umplea în clipa aceea cu dumnezeiasca lui bucurie sufletele dreptcredincioase ale tuturor.

Emanuel Copăcianu

FLORIILE

In bisericile noastre, credincioșii țin în mină ramuri verzi de salcie, împărțite de preoți la utrenia floriilor, arătînd că participă cu bucurie la intrarea Domnului în Ierusalim. Evenimentul acesta sfînt a fost vestit dinainte de profețul Zaharia, pe vremea împăratului Darius al Perșilor, în anul al doilea al domniei acestuia, la 520 înainte de Mîntuitorul, în vreme ce evreii erau în captivitate babilonică. Ca să le ridice moralul evreilor robiți, Dumnezeu, prin gura profețului, le arată evenimentele viitoare, — că se vor bucura și ei de un „împărat” cum n-a mai fost altul pe pămînt. Vestirea aceasta se face prin cuvintele: „Bucură-te foarte, fîca Sionului, veselște-te fîca Ierusalimului, că iată împăratul tău vine la tine drept și biruitor, el este smerit și călare pe asin, pe fiul asinei. El va sfărîma carul cel din Efraim, caii cei din Ierusalim și arcul de război va fi rupt. El va vesti pacea popoarelor și împărăția lui se va întinde de la o mare pînă la cealaltă și de la Eufrat pînă la marginile pămîntului” (Zaharia 9, 9 urm.).

Cum de intră Iisus în Ierusalim ca „împărat” și de ce îl aclamă mulțimile? Mulțimile așteptau, potrivit spuselor profeților, să vină Mesia, Mîntuitorul, Unsul lui Dumnezeu. Convingerea aceasta se întărise de cînd venise stăpînirea romană în Palestina, stăpînire foarte tirană. Nu numai evreii îl așteptau pe Mesia, ci și Samarienii și celelalte neamuri. Dovadă sînt magii prezenți la Nașterea Domnului, care veneau din Persia, și la romani profețiile sibilice, cărora se face ecou și poetul Virgiliu.

Iisus Domnul vine.

Faptele minunate făcute de Iisus arătau că El este Mesia, cel mult așteptat.

În ultimul an al mergerii la Ierusalim, Domnul lasă mulțimile să-și facă voia și să-L întîmpine ca pe un împărat pe El, fiul lui David.

Dar El vrea să le arate că e altfel de „împărat” decît cei ce stăpîneau peste popoare. El trimite pe ucenici să-I aducă un asin, care niciodată n-a fost folosit, animal pașnic și acceptă apoi această proclamare de împărat acum, cînd iudeii mergeau la Ierusalim, ca pelerini, pentru sărbătoarea Paștilor, — cînd nimeni nu era înarmat, căci la templu nimeni nu se ducea înarmat — pentru ca alaiul împăratului Hristos să n-aibă nimic din ceea ce avea alaiul împăraților de atunci.

La pelerinii care veneau de departe, se adaugă mulțimile din Ierusalim sosite mai înainte și care, auzind că vine Mesia îi ies întru întîmpinare, îi aștern drumul cu hainele lor, că așa era obiceiul să fie primit împăratul și cu toții strigă „Osana Fiul lui David” ...în limbajul jor: „Trăiască Fiul lui David”.

Dar ce fel de împărat? În loc de arme, ramuri de finic, în loc de armate mulțimi fără arme care nu cîntau cîntece de așitare la război, ci cîntări de slavă lui Dumnezeu.

„Împăratul” acesta nu este într-un car de război și nu se întoarce de la luptă ca să fie atîta sărbătoare. Și totuși este atîta sărbătoare, atîta veselie, cum n-a fost niciodată! El e un „împărat” care nu-i duce la război, un împărat care le dă pîine, le vindecă bolile, le dă sănătate, le dă viață și din morți îi înviază.

Iisus spune despre sine: „Fiul omului n-a ve-

Marta și Maria

Două sint aspectele prin care se validează viața credinciosului în cadrul pămîntesc, reliefate prin persoanele Martei și Mariei și anume:

1. Aspectul pămîntesc al vieții și
2. aspectul spiritual al ei.

1. Marta și Maria erau două surori, după cum două surori sint și cele două aspecte ale vieții: cadrul pămîntesc și cel de mîntuire, de sfințenie a ei. Cadrul pămîntesc, gospodăresc, este reprezentat atît de minunat de către Marta, iar cadrul spiritual al vieții este reprezentat atît de suav de către Maria care „partea cea bună și-a ales”.

Creștinismul, așadar, nu neglijează latura practică a vieții, latura gospodărească, materială. Dovadă despre aceasta este și faptul că Mîntuitorul apreciază hărnicia Martei, prin cuvintele: „Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești”, dar îi atrage atenția, în același timp, că partea spirituală, zestrea morală este „partea cea bună” cînd spune: „ci un lucru îți trebuie; Maria partea cea bună și-a ales care nu se va lua de la ea” (Lc. 10, 41—42).

Sf. Scriptură este plină de îndemnuri pentru preocupările gospodărești și de laudă pentru femeile sau bărbații virtuosi și buni gospodari. Astfel, laudă femeia virtuoasă (Gn. 30) și hărnică (10—28).

Domnul dorește tuturor „cele ale Martei” — cum se spune în popor: piine, grîu, vin... (Gn. 27, 28; Pilde 11, 26; Ier. 12, 13, etc.).

Osîrdia de care a dat dovadă Marta a fost stimulată de către dumnezeieșii Apostoli (I Tes. 2, 9; II Tes. 3, 8; II Tes. 3, 13 ș. a.).

Este atrasă pînă și atenția asupra îmbrăcămîntei (Is. Sirah 29, 24).

De cele ale Martei Mîntuitorul se îngrijea direct, fără să înlătore prin aceasta și aportul omului, căci nu-i convenea, ca un părinte bun să-și știe lipsiți fiii de cele pămîntesti necesare vieții (Mt. 6, 28, 31; Lc. 13, 22, 27; I Tim. 6, 8; Apoc. 16, 15 ș. a.).

Hărnicia de care a dat dovadă Marta este în-

nit să I se slujească, ci ca El să slujească și să-și dea sufletul răscumpărare pentru mulți” (Marcu 10, 44—45).

Iisus a venit ca să ne mîntuiască. Lui îi era „milă de popor”, care trăia în mizerie și era exploatat.

Iisus a venit să aducă pace pe pămînt și bunăvoire între popoare, nu război și nenorociri.

Iisus cheamă la luptă, ca să se rupă „arcu de război”, despre care vorbește profetul Zaharia, să se prefacă „săbiile în fiare de pluguri și lăncile lor în seceri”, cum vestește Isaia (Is. 2, 4).

Credincioșii sint oamenii păcii și propovăduitorii ei. Sint mădulare vii ale Bisericii lui Hristos și în această calitate vin cu sprijinul lor activ în întimpinarea vremilor noastre a oamenilor cinstiți de pretutindeni, care luptă pentru dezarmarea generală și totală pentru a se ajunge la pace statornică în lume.

De Florii Mîntuitorul vine iarăși, dar acum intră în Altar. Viața noastră curată ne va da curaj să ne apropiem și noi de Domnul și să-L primim în taina Sfintei împărțășanii. Vom avea atunci sentimentul biruinței asupra noastră înșine și vom simți bucuria mulțimilor ce aclamau intrarea triumfală a lui Iisus în Ierusalim.

Pe această cale a unirii cu El, vom propăși pe calea desăvîrșirii și a mîntuirii, și El, „Împăratul păcii”, cel smerit și blînd, căutînd la rugăciunile noastre și ale sfinților Lui, va binecuvînta străduințele noastre pentru pace pe pămînt și bunăvoire între oameni și popoare și prin darul lui Dumnezeu și lupta neîntrepută a popoarelor se vor împlini cuvintele: „arcu de război se va rupe ... și pacea se va întinde pînă la marginile pămîntului”.

Pr. I. Sanda

curajată și laudată peste tot în Sf. Scriptură (Pilde 12, 11). Ea îndemna la munca cîmpului, combătînd lipsa spiritului gospodăresc, adică lenea (Pilde 13, 4); laudă spiritul gospodăresc (Pilde 14, 24); pe omul harnic care are tot ce-i trebuie (Pilde 21, 5; I Cor. 3, 8; Iv. 12; Ef. 4, 28 ș. a.).

Activitatea, lucrarea în viață de către credincios este propovăduită și de către Sf. Părinți, dînd pildă pe însăși Sf. Treime. Astfel, Sf. Ioan Gură de Aur, în Omilia 1 la Efeseni spune:

„Tatăl a voit și Fiul a lucrat, a activat. Dar nici Fiul n-a fost lipsit de voință, fiindcă Tatăl a voit și nici Tatăl n-a fost lipsit de activitate, fiindcă Fiul a activat, a lucrat, ci toate sint comune Tatălui și Fiului”. Iar în altă parte, același Sf. Părinte, se exprimă:

„Nimeni nu poate să fie în tovărășia lui Hristos, dezmiardîndu-se, dormitînd și lenevindu-se”.

Mișcarea, activitatea este caracteristică vieții, și prin Marta Iisus Hristos ne dovedește acest lucru.

Dar și oamenii luminați socotesc activitatea drept cauză a vieții bune. Astfel J. P. Richter spune: „Ceea ce te face și te menține voios și fericit este numai activitatea”. Și tot așa ne îndeamnă la hărnicie. B. Gracian spune: „Talent și hărnicie: fără amîndouă nimeni nu se poate distinge în gradul cel mai înalt, ci de le reunește pe amîndouă în sine. Un cap mediocru dar harnic merge mai departe decît omul înzestrat dar fără hărnicie. Prețul gloriei este munca”.

2. Pentru creștinism, însă, partea Martei nu constituie un scop în sine, ci numai un mijloc indispensabil care ne duce la scop: desăvîrșirea, sfințenia vieții.

Din imnele bisericesti

Invierea lui Hristos

Invierea lui Hristos
Văzînd, să ne închinăm
Sfîntului Domn Iisus
Slăvindu-L, îl laudăm:

Crucii Tale ne-nchinăm
Hristoase-al nostru Stăpîn
Și Sfîntă-nvierea Ta
O laudăm și o mărim.

Dumnezeul nostru Sfînt
Tu ești, pe altul nu știm,
Singur fără de păcat
Numele Tău îl numim.

Astăzi credincioșii toți
La biserică veniți
Invierii lui Hristos
Să ne închinăm smeriți.

Că prin cruce a venit
Bucurie tuturor
Noi pe Domnul preamărim
Al nostru Mîntuitor.

Că răstignire răbdînd
Pentru noi moarte-a stricat
Și prin învierea Sa
Viața veșnică ne-a dat.

Pr. Al. Gherghel

Hristos a înviat...

Inchizînd Viața, ferecat,
azi ulciorul morții-i sfărîmat.

Din mormîntul gol, întunecat,
azi Hristos a înviat.

Iadul este părăsit, uitat,
azi Hristos a înviat.

Piscul vieții-i luminos, curat,
azi Hristos a înviat...

Nicolae Modoiu

Dar nici numai căutarea celor spirituale nu ne face fericiți, ci numai îmbinate cele spirituale cu cele pămîntesti ne dau completa mulțumire (Mat. 6, 21).

Credinciosul nu este situat pe o poziție înțeleaptă și potrivit duhului Sf. Scripturi nici cînd caută numai cele ale spiritului, nici cînd caută numai cele ale trupului, ci pe amîndouă, dînd însă întietate desăvîrșirii sufletului său.

„Cine oare cinstește pe Dumnezeu? Cei care stau regulat la rugăciune, sau cei care fac voia Lui? Desigur că aceștia din urmă” — spune Sf. Ioan Gură de Aur în Omilia 18 la Efeseni.

„Nimic nu poate procura omului o mulțumire atît de mare ca o conștiință curată...” spune același Sf. Părinte.

Marta și Maria, deci, sint prototipurile celor două aspecte ale vieții: aspectul pămîntesc și cel spiritual, unul mijloc și altul scop al vieții creștinului, neputîndu-se dispensa unul de altul, ci amîndouă armonic îmbinîndu-se, duc la scopul ultim al vieții credinciosului: sfințenia vieții.

Cele două aspecte mai larg văzute, ale vieții, care reprezenta unul prin Marta latura pămîntescă și unul prin Maria, latura spirituală, sint așa de mult dezvoltate de către oamenii din Patria noastră, încît toți credincioșii sint chemați ca lucrînd la sfințenia vieții proprii, să-și dea cu sîrg tot aportul la ridicarea bunei stări materiale și culturale a semenilor, la progresul material și cultural al poporului. Numai așa vor binemerita lauda și pe cea dată Martei pentru multele griji gospodărești, dar și pentru partea cea bună a Mariei, pentru luminarea și sfințirea sufletelor lor, spre pacea și buna înțelegere între oameni.

Prot. Avram Petric

Despre bunătate

Vorbînd despre Dumnezeu, în rugăciune, Psalmistul David zice: „Adu-ți aminte, Doamne, de bunătatea Ta și de mila Ta, că de veacuri sint ele” (Ps. 24, 5) și peste puțin, — poate pentru sine, sau pentru cei ce împreună cu el se rugau — adaugă: „Bun și drept este Domnul” (Ps. 24, 7). În aceste cuvinte Psalmistul își arată convingerea că Dumnezeu este bun.

Despre bunătatea lui Dumnezeu se amintește și în Sfînta Evanghelie, Insuși Mîntuitorul nostru Iisus Hristos spunînd că „bun este unul Dumnezeu” (Marcu 10, 18; Luca 18, 19), iar cu alt prilej, tot Mîntuitorul Hristos ne conduce la gîndul că „bun este Dumnezeu” (Matei 7, 9—11; Luca 11, 11—13).

Sfînta Scriptură e plină de afirmații din care înțelegem că cei ce au scris-o au avut deplina convingere că o trăsătură de căpetenie a lui Dumnezeu este bunătatea. Sfîntul Apostol Pavel se roagă lui Dumnezeu ca credincioșii din Efes să fie plini de toată bunătatea lui Dumnezeu (Efeseni 3, 19). Astfel rugîndu-se, Sfîntul Apostol fixează pentru toți credincioșii, drept țintă, a căuta să aducă în ființa lor cît mai mult din bunătatea lui Dumnezeu.

Că cei credincioși au datorita a se sili să dobîndească în sufletul lor bunătatea se arată în toate îndemnurile cuprinse în Sfînta Scriptură, în care se spun cuvinte ca acestea: „Fiți buni între voi și milostivi” (Efeseni 4, 32) sau: „Îmbrăcați-vă ca aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și preaiubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndețe, cu îndelungă răbdare” (Coloseni 3, 12).

Toți aceia care au luat aminte, cu gînd de mîntuire, la cuvintele cele insuflate de Dumnezeu, cu osîrdie s-au ostenit ca să împlinescă învățăturile cele mîntuitoare, deci și pentru dobîndirea asemănării cu Dumnezeu întru bunătate s-au ostenit.

Un gînd ca acesta, de a dobîndi în suilele noastre bunătatea, avînd și noi, este firesc să

(Continuare în pag. 4)

Despre bunătate

(Continuare din pag. 3)

ne întrebăm: care este calea pe care mergând putem să fim și noi părtași bunătății? Cum putem să ne agonisim și noi bunătatea și parte cu cei buni? La această întrebare ne pot răspunde aceia dintre creștini care au agonisit în sufletul lor bunătate statornică. Ei sînt singurii în măsură să ne îndrepteze pe calea ce duce la dobîndirea bunătății, să ne arate cum se alcătuieste în suflet bunătatea. Să luăm deci aminte la învățăturile lor.

Sfîntul Apostol Pavel, care, după cum am văzut, ne îndeamnă să fim buni, și care vrea chiar să fim plini de toată bunătatea lui Dumnezeu, enumără bunătatea între roadele Duhului Sfînt (Galateni 5, 22—23). În înșirarea pe care o prezintă Sfîntul Apostol virtuților ce se alcătuiesc în suflet prin puterea Duhului Sfînt, bunătatea are locul cel de mijloc, fiind numărată a cincea, dintre cele nouă virtuți amintite de Sf. Apostol la locul acela.

Sf. Apostol Pavel, înșirînd virtuțile înfățișate de el ca „roadă a Duhului”, face această înșirare avînd în vedere însemnătatea virtuților, iar nu felul cum vin ele în suflet. Felul în care se dobîndesc de cel ce le caută, îl aflăm dacă le privim în ordinea inversă în care le găsim în prezentarea Apostolului. Sfîntul Apostol începe înșirarea cu dragostea și o sfîrșește cu înfrînarea poftelor.

Iar cel ce vrea să fie împodobit cu bunătatea, trebuie mai întîi să se ostenească întru înfrînarea poftelor, prin care se surpă pricinile relei întrebunțări ale miniei, deci pricinile răutății. El trebuie deasemenea să se îndeletnicească și cu blîndețea, care duce spre o credință mai întărită, ce se face pricinuitoare a bunătății, prin aceea că îi deschide sufletului calea spre facerea de bine, care aduce în ființa noastră bunătatea.

Ajungînd la acea bunătate, care se dobîndește din înfrînarea poftelor, din blîndețe, din credință și din facerea de bine, sufletul se face părtaș și de toate celelalte virtuți ce își au temelul în bunătate, adică de îndelunga răbdare, de pacea, rezultată din nepătimire, de bucuria statornică a darului lui Dumnezeu și de dragostea cea care rămîne în veacul veacului.

Unele ca acestea știindu-le noi, înțelegem că Sfîntul Apostol Pavel n-a privit bunătatea ca o simplă trăsătură, sau însușire a creștinului, ca chip al lui Dumnezeu, ci a privit-o ca o virtute înaltă, care, chiar dacă își are temelul în chipul lui Dumnezeu, pe care cu toții îl purtăm, este însă mintuitoare numai întrucît este dobîndită pe calea mai înainte arătată.

Din faptul că Sfîntul Apostol Pavel, de cîte ori îndeamnă la bunătate, face acest îndemn numai după ce a îndemnat la oprirea de la răutate sau de la patimile care alcătuiesc răutatea, înțelegem că Sfîntul Apostol știe că bunătatea nu poate fi niciodată într-un suflet împreună cu răutatea.

Noi adeseori ne mulțumim cu acele însușiri care le avem în ființa noastră fără o osteneală oarecare, însușiri bune, pe care le-am primit de la Dumnezeu, odată cu firea și facem, în puterea acestor însușiri tot ce putem face cu plăcere, deci tot ce putem face fără osteneală. Aceasta însă încă nu e o lucrare de mîntuire, căci prin ea creștinul nu se depășește pe sine, ci lucrează numai la nivelul puterilor pe care le are. Mîntuirea însă se cîștigă prin osteneala de a ne depăși pe noi înșine. Numai cel ce se străduiește a face mai mult decît ar face cu plăcere sau fără osteneală, numai acela vrea să se depășească și deci numai acela se mîntuiește.

E drept că este o mare binefacere a avea o casă bună în care să te adăpostești, dar dacă această casă ai primit-o ca moștenire, n-ai nici un merit. Ai casa, poate că nu ți se cere să faci

Invățătura sfîntului Grigorie Palama despre lumina dumnezeiască

Citim în Vechiul Testament că atunci cînd s-a coborît Moise de pe muntele unde a primit de la Dumnezeu cele zece porunci, fața sa strălucea de lumină, iar poporul Israel nu se putea uita la el. În Sfînta Scriptură găsim multe alte locuri unde se vorbește despre această lumină (Isaia 58, 8; Maleahi 3, 2 etc.). „In lumina Ta vom vedea lumina”, grăiește psalmistul (Ps. 35). În Noul Testament, Sf. evanghelist Ioan scrie că Dumnezeu este lumină. Insuși Domnul Hristos se numește pe sine Lumina lumii (Ioan 8, 12). Tot lumină este numit El în rugăciunile și cîntările bisericesti (de ex. în canoanele troișnice și canoanele pentru morți). În Simbolul credinței îl mărturisim pe Domnul ca fiind lumină din lumină.

La Nașterea Domnului, în peșteră, la Schimbarea Sa la fața, pe muntele Tabor, și de Inviere, la mormînt, cei din apropierea Lui s-au învrednicit a vedea o mare lumină și au căzut cu fața la pămînt. Despre această lumină au scris mulți Sfinți Părinți, între care Sf. Grigore Teologul, Sf. Andrei Criteanu, Sf. Ioan Damaschin, dar mai ales Sf. Grigore Palama (care a trăit între anii 1296—1359).

Sf. Grigore Palama învață că pe muntele Tabor, Domnul a descoperit la trei din ucenici lumina Sa dumnezeiască pe care o avea tot timpul după „perdeaua” trupului său omenesc. Lumina aceea de care străluceau hainele și fața Sa era lumina dată de firea Sa dumnezeiască. Sf. Grigore Palama a arătat cu limpezime că această lumină nu este însăși ființa lui Dumnezeu, deoarece această ființă nici o făptură nu poate vreodată s-o vadă (Ioan 1, 18).

Lumina dumnezeiască este lucrarea cea în multe chipuri și puterea lui Dumnezeu, este bunătatea și Slava Sa, care îi înconjoară ființa Sa dumnezeiască. Această lumină nu este intru nimic materială, ca cea a soarelui, ci este mărirea și harul lui Dumnezeu (har — în înțeles de putere și lucrări în afară ale lui Dumnezeu). Lumina dumnezeiască luminează oștirile îngerești. Ele o privesc (o contemplă) cu nesfîrșită bucurie; ea este „lumina veacului viitor, prin care cei drepti vor lumina ca soarele, așa cum ne-a arătat aceasta Hristos, Cel ce a strălucit pe muntele Taborului” (scrie Sf. Grigore Palama în cartea

alta, dar ți se cere să o întrebunțezi bine, să o păzești de stricăciune, iar vremea ce îți rămîne, de pe urma faptului că, în timp ce alții trebuie să-și zidească o casă pentru locuit, tu trebuie să o folosești pentru alte lucruri bune.

Toate acestea mai înainte spuse ne călăuzesc la înțelegerea faptului că: bunătatea, așa cum au înțeles-o iubitorii de Dumnezeu, este un nume general, în care se cuprinde orice virtute, fie că aceea este ajutoare spre bunătate, fie că se cuprinde în ea. Bunătatea este însușirea sufletului din care a fost izgonit orice chip al răutății, ea neputînd locui împreună cu răutatea, așa cum nu poate fi lumina împreună cu întunericul, ci cînd apare lumina întunericul nu mai este de față. Bunătatea se alcătuieste prin străduința de a împlini poruncile lui Dumnezeu întru smerenie, bine știindu-se că pentru agonisirea bunătății ne folosim de aceleași puteri sufletești de care ne folosim și pentru alcătuirea răutății. Aceasta a știut-o bine Sfîntul Apostol Pavel, care îndeamnă pe credincioși să facă mădulele lor roabe ale curăției spre dreptate, așa cum odinioară le-au făcut roabe ale necurăției, spre fărădelege (Rom. 6, 19).

Toată această lucrare trebuie săvîrșită întru smerenie și cu rugăciune către bunul Dumnezeu, dătătorul tuturor darurilor celor bune, deci și alcătuitorul bunătății.

Ierodiaconul Teofil

sa „Mărturisirea credinței ortodoxe”). Cei plecați dincolo, în nădejdea învierii și a vieții veșnice, văd lumina cea din Dumnezeu. Pe pămînt o pot vedea, cînd voința lui Dumnezeu îngăduie, cei cu inima curată. Mintuitorul a vestit: „Fericiți sînt cei cu inimă curată, căci aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Mulți sînt sfinții care au văzut lumina dumnezeiască pe pămînt fiind — învrednicindu-se de ea ca de o around a fericirii veșnice. Unor sfinți și mucenici le-a dăruit Domnul ca în timpul rugăciunii sau al chinurilor pentru El, trupul lor să răspîndească lumină, încît străluceau. Înțelegem de ce pe sfințele icoane capul celor zugrăviți pe ele îl vedem înconjurat de lumina sfîntă.

An de an, în noaptea sărbătoririi Invierii Domnului Hristos, la Ierusalim, vine din cer această lumină de la care se aprinde cea dintîi luminare, din mîna Patriarhului. Apoi, în toată biserică, „lumina lui Hristos luminează tuturor”. La rugăciunile Vecerniei facem amintire de această lumină, numînd pe Mintuitorul „Lumină lină a sfîntei Slave a Tatălui Ceresc...”, căruia ne închinăm.

Lumina cea dumnezeiască se poate sălășlui în cei drepti; ea este un dar al lui Dumnezeu prin care El locuiește în credincioși,¹ prin mijlocirea rugăciunii, a nevoițelor și a sfințelor taine.

Sf. Grigore Palama ne îndeamnă să dorim a fi luminați de această lumină și să ne silim a încălzi în noi dragostea și dorirea slavei și frumuseții duhovnicești. În viața noastră de toate zilele Domnul Hristos ne îndeamnă să lumineze lumina noastră înaintea tuturor oamenilor, ca să vadă faptele noastre cele bune și să slăvească pe Tatăl cel din ceruri (Matei 5, 16).

Anatolie Zarea

1 Prot. K. Rujčki, Șase sute de ani de la moartea Sf. Grigore Palama, arhiepiscopul Tesalonicului. (Revista Patriarhiei din Moscova, 1959, nr. 12, p. 31-40).

Flăcări în primăvară

Cu energia care a dus la saltul mare In largul lui se simte oricare trudit. Incins de multe flăcări, năravul vechi dispare Voișii copiii țării tresar în vîrsta lor.

A triumfat mai plină, mai proaspătă odier Și-un vînt primăvăratic răsufală dintre munți, E liniște deasupra și jos e mîngîiere, Se-nchină lin bătrînii cu argintate frunți.

Sub bolta-ntinerită, pe-a dealurilor piepturi, Splendoarea primăverii înscrie vii imagini. Iubirile-polenuri din aripe de fluturi — Sub raza jucăușă se toarnă-n mii de pagini.

Cresc holdele pe cîmpuri, pruniștile dau floare Și viorele-n ierburi surid cu toată fața: Mărimuri lungi răsună din vechile altare; Cum poate omul, Doamne, să nu iubească viața?

Viitorul se înalță vibrînd de-același crez Ce-i scris în cer pe steaua sub care ne-am născut, Curat ca apa sfîntă pe creștet la botez, Copilului durîndu-i pe lume trainic scut.

Torentul primăverii ce spre viață pleacă In inima-i deschisă nu rabdă vreo furtună, Doar florile prin parcuri de farmec le apleacă Sub vasta strălucire a cerului cu lună.

In zare porumbelul-luceafăr zboară lin, S-alintă peste-oceane. Nu e departe ceasul, Roind de bună voie sub creanga de măsline, Spre sărbătoarea păcii noroade-or face pasul.

Prot. I. Gh. Ivanciuc